

IVAR IKS
Postboks 8134 Forus
4069 STAVANGER

Kontakt saksbehandler
Mariann Størksen, 51 56 89 06

IVAR renseanlegg Nærbø - Endring av utslippspunkt for ny utslippsledning

Vi viser til brev av 05.02.2019 der IVAR IKS (IVAR) søker om endring av utslippspunkt for ny utslippsledning.

I henhold til tillatelse av 09.11.2016, sist med endring av 16.10.2017, vilkår 2.6 skal ny utslippsledning føres minimum 400 m fra land på ca. 10 m dyp.

Ut fra vurdering av driftsforhold, forholdene i resipienten der traséen er planlagt og en kost/ nyttevurdering, søker IVAR om å redusere lengden på utslippsledningen slik at utslippspunktet etableres ca. 300 m fra land. Ifølge lengdeprofil av traséområdet når en 10 m dybde på denne avstanden fra land.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannens vedtak om å endre utslippspunktet for renseanlegget på Nærbø, er vurdert på bakgrunn av bedring av miljøet i strandsonen der utslippet har gått fram til i dag. Saken har vært vurdert etter naturmangfoldloven og det er søkt om og gitt tillatelse til dispensasjon fra verneforskriften fra Fylkesmannen. Videre har Hå kommune gitt rammetillatelse etter plan- og bygningsloven til gjennomføring av tiltaket. Saken har vært ute på høring og det foreligger uttalelse fra nabo som har rett til kilenotfiske i området.

Å redusere lengden på utslippsledningen med 50 – 100 m, vil etter Fylkesmannens vurdering ikke ha nevneverdig innvirkning på naturmiljøet i området. Vilårene gitt i dispensasjonen fra verneforskriften må følges. Nabo som har rett til kilenotfiske må også bli forelagt endringen i traséen.

I vilkår 2.6 er det satt en frist for gjennomføring av tiltaket. Fristen var satt til 31.12.2017. I vedtak av 16.10.2017 endret Fylkesmannen fristen til 31.12.2018. Fylkesmannen ser nå at planlegging av arbeidet er i gang og at selve gjennomføringen er avhengig av vær-situasjonen. Fylkesmannen setter derfor ny frist for gjennomføring av arbeidet til 31.12.2019.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 18 endrer Fylkesmannen vilkår 2.6 i tillatelse av 09.11.2016. Frist for gjennomføring endres også.

Nytt vilkår 2.6 lyder:

Etter rensing skal avløpsvannet føres ut til Revtangen ved Obrestad, minimum 300 m fra land på 10 m dybde.

Arbeidet med utlegging av utslippsledning til nytt utslippspunkt skal være gjennomført innen 31.12.2019. Koordinatfestet lokalisering og dyp skal sendes Fylkesmannen når arbeidene er ferdigstilt.

Klagerett

Vedtaket om endring av tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre (3) uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om årsaken, hvilke endringer som ønskes, og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen.

Varsel om gebyr

Vårt arbeid med endring av tillatelser omfattes av gebyrordningen jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Vi varsler derfor at vi vurderer å fatte vedtak om å benytte gebyrsats 9 (laveste sats) kr 6 600,- for endring av tillatelsen, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Fylkesmannen innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Mariann Størksen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HÅ KOMMUNE Postboks 24 4368 VARHAUG

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra IVAR renseanlegg Nærbø

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16, § 22 og § 40, samt forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 11 og § 14. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 29.10.2015 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene fremgår på side 2 til og med side 9. Tillatelsen gjelder fra dags dato, og erstatter tillatelse av 08.12.1976.

Tillatelsen omfatter både minimumskravene i forurensningsforskriften kap. 14 og andre krav fastsatt av Fylkesmannen som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven og forurensningsforskriften. Alle vilkår framgår av denne tillatelsen. Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Anlegg	IVAR renseanlegg Nærbø
Ansvarlig enhet	IVAR IKS
Beliggenhet/gateadresse	Håvegen, Nærbø
Postadresse	Postboks 8134, 4069 Stavanger
Kommune og fylke	Hå kommune, Rogaland fylke
Org. nummer (bedrift)	974735423
Gårds- og bruksnummer	Gnr 10 bnr 9
NACE-kode og bransje	37.000 - Oppsamling og behandling av avløpsvann
Utslippspunkt	Revtangen, Obrestad (Euref 89, UTM sone 32, N: 6506850, Ø: 299593)

Fylkesmannens referanser

Vår referanse	Tillatelsesnummer	Risikoklasse ¹
2015/12315	2016.0784.T	3
Tillatelse gitt: 09.11.2016	Endringsnummer: -	Sist endret: -
<i>Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.</i>		
Marit Sundsvik Bendixen ass. fylkesmiljøvern sjef		Marte Kjelby rådgiver

¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1. Rammer

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder IVAR renseanlegg Nærbø og omfatter utslipp av kommunalt avløpsvann hovedsakelig fra tettstedet Nærbø på inntil 30 000 pe, Hå kommune.

IVAR IKS (IVAR) skal ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet biologisk oksygenforbruk (BOF₅) etter NS 9426 eller annet). Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som medfører utvidelse av tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens utbredelse og størrelse oppdateres.

IVAR renseanlegg Nærbø har fått unntak fra sekundærrensekravene i hht. forurensningsforskriften § 14-8. Renseanlegget skal oppfylle kravene til primærrensning i hht. forurensningsforskriften §§ 14-2 bokstav a), 14-8 og vilkår 2.5 i tillatelsen.

IVAR plikter gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig.

Det er ikke tillatt å benytte avløpssystemet til andre formål enn for transport av spillvann/overvann uten tillatelse fra Fylkesmannen.

1.2 Forholdet til vannforskriften

Formålet med tillatelsen er å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomsten i henhold til kravene i vannforskriften. Dette innebærer krav om tilfredsstillende oppsamling, transport og rensning av avløpsvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra ledningsnett.

1.3 Forholdet til naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Ved gjennomføring av tiltak skal det ifølge § 12 i naturmangfoldloven søkes å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet ved å ta utgangspunkt i teknikk, driftskostnader og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Dette er et eksisterende anlegg som nå skal oppgraderes og utslippet skal legges lenger ut og dypere enn det gjør pr i dag. Dette fører derfor ikke til ny påvirkning på naturen. Utslippet til resipienten økes, men etter Fylkesmannens vurdering ivaretas dette gjennom tillatelsens vilkår.

IVAR skal hvert 4. år gjennomføre overvåking av resipienten for å dokumentere tilstand. Virksomheter som utfører overvåkingen skal være akkreditert for felt- og analysearbeid eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem for felt- og analysearbeid godkjent av en kvalifisert nøytral instans. Data som fremskaffes fra undersøkelser av vannlokaliteten, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø, jf. vilkår 12.3. Dersom tilsvarende overvåking også utføres av andre plikter IVAR å bidra til å gjennomføre en samordnet eller felles overvåking.

Det gjennomføres en ny resipientundersøkelse i løpet av 2016. Rapporten skal sendes Fylkesmannen innen 01.04.2017.

Dersom fremtidige undersøkelser viser at utslippet fra IVAR renseanlegg Nærbø har hatt negativ påvirkning på resipienten vil dette medføre krav om sekundærrensing.

IVAR skal ha kjennskap til om ledningsnettets berører sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter. Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye lednings- traseer og ved graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke naturmangfoldet.

2. Utslipp til vann

2.1 Generelle forhold

Renseanlegget skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil, jf. forurensningsloven § 2, punkt 3. Selv om det i tillatelsen er gitt grenser for tillatte utslipp for definerte stoffer skal utslippene reduseres til et minimum innenfor akseptable kostnadseffektive rammer. For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og unngå utilsiktede utslipp skal IVAR sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. vilkår 2.9.

Rutiner for drift og vedlikehold skal være en del av internkontrollen. Internkontrollen skal også beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø.

Innen 31.12.2017 skal det utarbeides en samlet risiko- og sårbarhetsvurdering for avløpsanlegget og det skal lages en plan for gjennomføring av tiltak i tråd med denne. Vurderingen skal legge spesiell vekt på sårbare anleggskomponenter, områder med mulig brukerkonflikt og klimaeffekter som økt nedbørintensitet og havnivåstigning. Vurderingene skal oppdateres jevnlig og ved vesentlig endring.

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter IVAR å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

IVAR skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om akutt forurensning eller unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning og om utslippet ved en kontrollmåling viser et utslipp på mer enn det dobbelte av de krav til rensing som er satt.

2.2 Krav til mottak av avløpsvann

IVAR plikter å ta imot 100% av avløpsvannet fra rensedistriktene tilknyttet IVAR renseanlegg Nærbø. IVAR skal i samarbeid med kommunen utarbeide en plan som beskriver status for tilknytningsgrad og en plan for å få denne opp i 100 %.

2.3 Krav til kontroll med overvann tilført avløpsnett

Overvann bør separeres fra sanitært avløpsvann for å redusere utslipp fra avløpsanlegget. IVAR skal, i samarbeid med kommunen utarbeide en plan som skal beskrive status og ambisjoner som skal sikre at overvannsmengder blir så små som praktisk mulig. Planen skal også:

- Dokumentere at valg av intensitet- og varighetskurver for dimensjonerende tilrenning til avløpsnett er tilstrekkelig oppdaterte, og ta hensyn til forventet klimaeffekt.
- Vise, for eksempel ved simuleringer, hvordan overvann påvirker ledningsnett i ulike avrenningssituasjoner og tiltak som skal settes i verk for å redusere tilførsler av overvann til avløpsnett.
- Etablere system som til enhver tid sørger for oversikt over forventede vannmengder inn til renseanlegget og som legger til rette for optimal kapasitetsutnyttelse.

Hoveddokumentet skal være ferdig innen 31.12.2019, men skal være et ”levende dokument” i den forstand at den skal revideres hvert andre år.

2.4 Krav til utslipp via overløp

IVAR skal inngå forpliktende påslippsavtale med Hå kommune som er leverandør av avløpsvann til IVAR renseanlegg Nærbø. IVAR og kommunen skal ha oversikt over alle sine respektive overløp og betydelige lekkasjer på avløpsnett. IVAR skal etablere system som til enhver tid sørger for oversikt over forventet overløpsdrift ved sine overløp. Driftstid på overløpene skal registreres eller beregnes for et dimensjonerende år.

Alt vann som ledes til anlegget skal behandles. Det er ikke tillatt å etablere regelmessige overløp på renseanlegget.

Den samlede mengde utslipp via nødoverløp skal være under 1,0 % over året innen 31.12.2018. Ved fare for overskridelser skal utjevningstiltak settes i verk. Slike tiltak kan settes inn foran ledningsnett, i nettet, eventuelt i tilknytning til overløp.

Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling og nødvendige tiltak skal gjennomføres for å sikre dette.

2.5 Krav til utslipp fra renseanlegget

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige slik at det har tilstrekkelig yteevne. Renseanlegget skal utformes slik at det kan tas representative prøver av det tilførte avløpsvannet og av det rensede avløpsvannet. Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på noen annen måte.

Kravet til rensing er satt i tabellen under. Avlasting for overløp tilknyttet renseanlegget er inkludert i renskravene. Prøver av BOD₅ og SS må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseseffekt.

For utslipp til mindre følsomt område gjelder forurensningsforskriften § 14-8.

Utløpsvannet fra avløpsanleggets skal tilfredsstille krav om primærrensing innen 01.04.2017.

Renseanlegg	Type resipient	Kontrollparameter			
		BOF ₅ (biokjemisk oksygenforbruk)		SS-mengde	
IVAR renseanlegg Nærbø	Nordsjøen (mindre følsomt område)	mg O ₂ /l	Rense grad %	mg/l	Rense grad %
		40	20	60	50

Renset avløpsvann skal slippes ut i resipienten på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig.

IVAR skal dokumentere at utslippskravet overholdes.

2.6 Utslippssted

Etter rensing skal avløpsvannet føres ut til Revtangen ved Obrestad, minimum 400 meter fra land. I følge dybdekart tilsvarer dette ca. 10 meters dyp. Omtrentlig lokalisering er nærmere angitt på side 1.

Arbeidet med utlegging av utslippsledning til nytt utslippspunkt skal være gjennomført innen 31.12.2017. Fylkesmannen skal ha tilsendt endelig koordinatfestet lokalisering og dyp når arbeidene er ferdigstilt.

2.7 Prøvetaking og analyser

Uttak av prøver, analyser og vurdering

Det skal tas representative prøver både på innløpet og utløpet av det tilførte avløpsvannet og tas ved hjelp av et automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvene skal tas før eventuelle påslipp av overvann på utslippsledningen og med jevne mellomrom gjennom året. Mengde avløpsvann skal måles med maksimal usikkerhet på 10 % for total utslipp, inkludert overløp. Prøvetakingstidspunktet skal være i henhold til en tidsplan oppsatt på forhånd i virksomhetens internkontroll. Forskjell i tid mellom prøve ved innløp og utløp skal tilpasses oppholdstiden i renseanlegget. Prøvene skal oppbevares og eventuelt konserveres i samsvar med Norsk Standard eller annen anerkjent laboratoriepraksis. Krav til prøvetaking og analyse er gitt i forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12, 14-13 og forurensningsforskriften kapittel 11, vedlegg 2.

Det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF₅ eller SS. Antall prøver som skal legges til grunn for beregningene er vist i forurensningsforskriften § 14-13. Krav til analyse av tungmetaller er gitt i forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 2, tabell 2.1.1.

Dersom prøvetakingen av utløpsvannet er lokalisert slik at prøven ikke inkluderer avløpsvann som går i overløp i eller ved renseanlegget, skal overløpsbidraget måles og registreres, og medregnes i rensegraden.

Overholdelse av rensekrav

Rensekrav skal dokumenteres for hvert prøvedøgn/prøveuke. Årlig renseeffekt og utløpskonsentrasjoner skal beregnes som et gjennomsnitt av enkeltverdier. Midlingstid og antall prøver

som skal legges til grunn for beregningene framgår av tabellen under pkt. 2.1 i vedlegg 2 til forurensningsforskriften § 11. Avløpsanleggets størrelse i pe beregnes på grunnlag av største ukentlige mengde som samlet går til overløp, renseanlegg eller utslippspunkt i løpet av året, med unntak av uvanlige forhold som for eksempel skyldes kraftig nedbør, jf. forurensningsforskriften § 11-3 m).

Det største antall prøver som kan være over konsentrasjonskravet eller under renseeffektkravet for BOF₅ og SS etter prøvetaking i henhold til forurensningsforskriften § 14-1, er angitt i § 14-13. Ved beregning av utslipp via overløp kan målte innløpsverdier til renseanlegget eller beregnede konsentrasjoner basert på fortynning aksepteres. Ved vurdering av analyseresultater skal det ikke tas hensyn til ekstreme analyseverdier dersom disse skyldes uvanlige forhold, som for eksempel kraftig nedbør.

Eventuelle annulleringer av prøver på grunn av uvanlige forhold skal begrunnes og dokumenteres. Det skal alltid tas ut prøver og foreta analyser, selv om foreliggende omstendigheter og forhold gir grunn til å anta at uvanlige forhold er oppstått. Annullering av prøver kan foretas på grunnlag av foreliggende analyseresultat, se ”SFT: Informasjon TA 2220/2007”.

2.8 Krav til påslipp fra næringsvirksomheter

Påslipp av prosessvann fra næringsvirksomheter til kommunalt nett skal skje på en slik måte at krav til utslipp fra ledningsnett og renseanlegg overholdes.

2.9 Krav til systematisk vedlikehold og fornyelse

IVAR plikter å ha internkontrollsystem for virksomheten ved renseanlegget på Nærbø i henhold til internkontrollforskriften². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven og andre relevante lover og forskrifter. Internkontrollen skal holdes oppdatert.

IVAR skal sikre at avløpsnett og tilhørende komponenter driftes og vedlikeholdes på en slik måte at tilsiktet funksjon til enhver tid opprettholdes. Rutiner for drift og vedlikehold av avløpsanlegget skal være i samsvar med internkontrollforskriften.

3. Avløpsslam

Slammet fra renseprosessen leveres til forbrenning. Dersom avløpsslammet *likevel* skal brukes til gjødsel eller jordforbedring plikter IVAR å sørge for at alt avløpsslammet håndteres i overensstemmelse med gjødselvereforskriften. Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Innhold av miljøgifter i avløpsvann og slam skal begrenses så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. IVAR skal ha etablert og iverksatt et system for informasjon og kildeopsporing som sikrer at tilførsler fra potensielle punktkilder holdes på et minimum.

---

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 (Internkontrollforskriften)

Sammendrag av prøvetaking og analyser inkludert vurdering av resultatene med konklusjoner skal inngå i årsrapportene for renseanlegget dersom slammet brukes på andre måter enn forbrenning.

4. Utslipp til luft

Lukt fra renseanlegg, pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger, skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpsanlegget og IVAR skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må IVAR vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

IVAR skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt. Videre skal klager, og avvik som oppdages av virksomheten selv, også loggføres og behandles som avvik.

I forbindelse med unormale driftssituasjoner eller driftsstans som kan medføre luktulemper i anleggets nærområde, skal berørte naboer varsles om dette. Planlagt driftsstans ved vedlikehold og liknende skal foretas på tidspunkt som gir minst mulig luktspredning til omgivelsene.

5. Støy

Utendørs støy fra renseanlegg skal ved nærmeste bolig ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden:

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn- /helligdager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av renseanlegget, inkludert intern transport på området til anlegget og lossing / lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6. Forurenset grunn

Når det skal legges nye avløpsledninger, skal IVAR ha kjennskap til om ledningsnettets berører områder med forurenset grunn eller forurensede sedimenter i elv og sjø. Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, eller i noen tilfeller godkjenning fra kommunen.

7. Akutt forurensning – forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter IVAR å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økt forurensningsfaren.

På basis av risikoanalyser skal IVAR iverksette risikoreduserende tiltak. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. IVAR skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene, som også kan inkludere justering av beredskapen i IVAR.

7.2 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av betydning skal varsles i samsvar med forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Internkontrollen skal også beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. IVAR skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en akkreditert prøve

8. Energi

8.1 Energistyringssystem

IVAR skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal være etablert innen 31.12.2017 og inngå i internkontrollen.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

IVAR skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

9. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempingsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet.

Kjemikalier og råstoffer som ved sine egenskaper og sin anvendelse kan medføre skade på helse og miljø, skal så langt som mulig søkes erstattet med alternativer som medfører mindre risiko. Virksomheter plikter å etablere et system for substitusjon. Det skal foretas en løpende vurdering av fare for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og råstoffer som benyttes, og av om alternativer finnes. Så vel skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og egenskaper i avfall, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

10. Tilsyn

IVAR plikter å la representanter for fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

11. Planlagt stans av renseanlegget

Om renseanlegget planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal IVAR gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning kan ikke startes før Fylkesmannen har gitt midlertidig unntak. Søknader om unntak fra gjeldende rensekrav må derfor sendes Fylkesmannen i god tid.

12. Rapportering

12.1 Rapportering via AltInn

IVAR skal rapportere avløpsdata via nettportalen AltInn innen 01.03. hvert år.

12.2 Årlige vurderinger av driftsforhold

Det skal i tillegg utarbeides en kort årsrapport delt inn i hhv renseanlegg, slamhåndtering og overvåking, og legge vekt på overordnede kvalitative vurderinger. Rapporten skal også opplyse om:

- Hvordan renseanlegget fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing, driftsstabilitet og fremtidig renskapasitet beskrives.
- Resultater fra målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensset avløpsvann.
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Rapporten skal følge som vedlegg til rapporteringen via AltInn og trenger ikke sendes inn separat til Fylkesmannen.

12.3 Rapportering av data i databasen Vannmiljø

Data som fremskaffes fra undersøkelser av vannlokaliteten, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø, jf. vilkår 1.3. Data skal leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.klif.no>.

Vedlegg: Liste over prioriterte stoffer, jf vilkår 2.1.

Utslipp av disse komponentene er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 2 flg., eller de er så små at de må anses å være utan miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyl	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloroten	TRI
Triklorsan (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6-tri-tert-butylfenol	
Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre (PFOA)	
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Dekametylsyklopentasiloksan	D5